

lig pris". Dette overlades til rettens afgørelse efter en almindelig bedømmelse af sagens omstændigheder. At købesummen efter en dom, der tilsidesætter vedtægtsbestemmelsen, skal fastsættes efter reglerne i § 19, stk. 4, er ikke ensbetydende med at enhver nogenlunde betragtelig afvigelse fra den der omhandlede værdi gør den vedtægtsbestemte pris åbenbart urimelig. Selv en væsentlig afvigelse kan tænkes at have sin rimelige begrundelse i parternes forudsætninger for eller hensigter med den i vedtægterne fikserede pris eller beregningsmåde.

Hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om overdragelseskursen eller om beregningsgrundlaget for denne, og parterne er uenige herom, skal købesummen efter forslaget § 19, stk. 4, fastsættes af retlig udmeldte skønsmand, hvis afgørelse hver af parterne kan indbringe for retten. Såvel for skønsmændene som for retten gælder det, at afgørelsen skal fastsætte købesummen til aktiernes værdi.

Afgørende ved ansættelsen af aktiernes værdi må i almindelighed være værdien af selskabet som „going concern“ opgjort på grundlag af selskabets regnskaber for de senere år og en vurdering af dets fremtidsudsigter, derimod ikke aktiernes skattekurs eller hvad de kan udbringe ved en likvidation af selskabet. Ved kursansættelsen må der bl. a. på den ene side tages hensyn til værdien af selskabets goodwill og eventuelle hemmelige reserver og på den anden side dets skatte tilsvær og eventuelle pensionsforpligtelser, jfr. de tilsvarende vurderingsregler i § 136 og § 142.

De før lovens ikrafttræden bestående vedtægtsbestemmelser om omsættelighedsbegrænsninger bevarer deres gyldighed, jfr. § 166, 1. pkt. Dog er bestemmelsen i forslaget § 19, stk. 2, 2. pkt., anvendelig også på vedtægtsbestemmelser fra før lovens ikrafttræden, jfr. § 166, 2. punktum.

Til § 20.

(Udkast 1964 § 20 og bemærkninger hertil side 72).

Udover den i forslaget § 19 indeholdte regel om forkøbsret til aktier, er den i § 20 omhandlede samtykkeregulering den eneste form for indskrænkning i aktiernes omsættelighed, som forslaget vil tillade optage i vedtægterne.

Efter § 20, stk. 1, kan det i vedtægterne bestemmes, at overdragelse af aktier kun kan ske med samtykke af selskabet. En sådan omsættelighedsbegrænsning er hyppigt forekommende i danske aktieselskabers vedtægter enten som en separat bestemmelse eller som supplement til vedtægtsbestemmelser om forkøbsret til eller indløsningspligt for aktier. Ingen af disse anvendelsesmåder vil være udelukket

efter forslaget, men en vis begrænsning af den i dag bestående frihed til at træffe sådanne bestemmelser vil dog følge af, at forslaget § 20 kun tillader vedtægtsbestemmelser om samtykke ved frivillig overdragelse, dvs. ved aftale i levende live, hvorved man udelukker muligheden for at træffe bestemmelse om samtykke til aktieovergang ved arv og ved retsforfølgning. I denne henseende er forslaget § 20 således snævrere end § 19, der tillader forkøbsretsbestemmelser for ethvert tilfælde af aktieovergang.

Indeholder vedtægterne en bestemmelse om, at aktieoverdragelse kræver „samtykke af selskabet“, er det efter forslaget § 20, stk. 2, 1. pkt., bestyrelsen, der træffer afgørelsen. Såfremt man ønsker spørgsmålet forelagt generalforsamlingen til afgørelse, må dette udtrykkeligt fremhæves i vedtægterne. Modsetningsvis følger det af stk. 2, 1. pkt., at vedtægterne ikke kan give andre bemyndigelse til at træffe afgørelsen, således ej heller repræsentantskabet, jfr. § 59, stk. 3.

I vedtægterne kan der ifølge forslaget § 20, stk. 2, 2. pkt., optages bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke. Forslaget gør dog ikke en sådan bestemmelse obligatorisk, og hvis vedtægterne ikke indeholder bestemmelser om betingelserne for meddelelse af samtykke, vil spørgsmålet herom i hvert enkelt tilfælde være overladt bestyrelsen respektive generalforsamlingen til skønsmessig afgørelse under hensyntagen til selskabets og dermed samtlige aktionærers tarv. For at forhindre uforudset eller helt chikanøs forhaling af samtykke-spørgsmålet, bestemmes det i forslaget § 20, stk. 2, 3-5 pkt., at afgørelsen skal træffes snarest muligt efter anmodningens modtagelse, at den pågældende ufortøvet skal have underretning om afgørelsen og at samtykke anses for givet, medmindre den pågældende inden to måneder efter anmodningens fremsættelse har modtaget underretning om afgørelsen. Den sidstnævnte bestemmelse i 5. pkt., hvorved virkningen af undladelse præciseres, er indsat under de nordiske departementsforhandlinger. Bestemmelsen forlanger ikke, at selskabet begrunder en afgørelse, hvorved samtykke nægtes.

Til § 21.

(AL 1930 §§ 23-25, 1964 udkast §§ 25-27 og bemærkninger hertil side 104-107).

Forslaget § 21, stk. 1 er indholdsmæssigt overensstemmende med AL 1930 § 25. Det nye 1. pkt., hvorefter aktiebrevet kan lyde på navn eller ihændehaver indebærer alene en redaktionel afvigelse. Det fastslår den hovedregel, som det følgende punktum forudsætter, når det heri forbydes at udstede eller transportere aktiebrev til ihændehaveren, såfremt